

Bemærkninger til forslaget

Størstedelen af den danske befolkning supplerer og vil i fremtiden i stigende grad supplere den offentlige pension (folkepension m.v.) med pensionsordninger enten via pensionskasser eller via private pensionsordninger i forsikringsselskaber eller pengeinstitutter.

I et stærkt arbejdsdelt landbrugs-, industri- og servicesamfund er vi alle afhængige af hinandens funktioner og erhverv. Samvirket mellem alle borgere er simpelt hen nødvendigt, for at samfundet kan fungere.

Ingen erhvervsaktive borgere søger bevidst invaliditet. Men det er notorisk, at visse erhverv har en væsentlig større invaliditetsrisiko end andre. Det er derfor en helt naturlig opgave i et velfærdsamfund, at invaliditetsrisikoen ikke bæres af den enkelte, men er et kollektivt ansvar. Den erhvervsmæssige invaliditetsrisiko er et samfundsproblem og ikke et individuelt problem.

Derfor bør den erhvervsmæssige invaliditetsrisiko fordeles solidarisk i samfundet med de deraf følgende konsekvenser, at pensionsudbetalingerne ikke berøres af erhvervenes forskellige invaliditetsrisici. Alt andet ville være at straffe udøvere af de invaliditetsrisikotunge erhverv dobbelt. Dels bliver disse medborgere nemmere invalide, og dels får de en dårligere alderspension. Dertil kommer, at de invaliditetsrisikotunge erhverv ofte er lavtlønserhverv.

Det kan tilføjes, at den enkelte skal påtage sig anvist arbejde for at kunne bevare sine dagpengeret, det vil sige, at man vil kunne pålægges et job med større invaliditetsrisiko end gennemsnittet. Også af den grund vil det være urimeligt at lade den erhvervsbestemte invaliditetsrisiko være et individuelt problem og ikke et samfundsproblem.

På et privatfungerede pensionsmarked vil der være en tilbøjelighed til, at udøvere af de invaliditetsrisikotunge erhverv isoleres i egne pensionskasser. Dette medfører højere præmier og ringere pensioner. Noget

sådan er dybt uretfærdigt over for disse uundværlige medarbejdere på arbejdsmarkedet.

Der bør derfor laves en udligningsordning mellem de forskellige pensionsordninger, så det sikres, at den forskellige erhvervsbetingede invaliditetsrisiko ikke for den enkelte ordning får betydning for præmie- og ydelsesniveauet. Forsikringsselskabernes opdeling af forsikringstagerne efter erhverv og invaliditetsrisiko vil på denne baggrund kunne modvirkes.

Af »Invaliditet og erhverv«, der i 1992 er udsendt af Assurandør-Societetet, Danmarks Statistik, Pensionskasserådet og Foreningen til bedømmelse af Pensionsforsikringsrisiko, fremgår det, at ufaglærte har en næsten 3 gange så stor invaliditetsrisiko som funktionærer. Går vi ned i en mere specifikt opdelt erhvervsfordeling, så finder vi, at ufaglærte på hospitaler har en invaliditetsrisiko, der er ca. 15 gange så stor som funktionærer ansat i ingeniørvirksomhed.

At forholdet har betydning, ses af, at udgifterne til invalidepension gennemsnitligt udgør ca. 25 pct. af udgifterne til alderspension, hvilket altså gør denne stærkt afhængig af invaliditetsrisikoen.

Organisatorisk kunne man tænke sig et gensidigt forsikringsselskab til sikring af en sådan invaliditetspensionsudligningsordning. Her kan der godt blive problemer med at undgå spekulation i forsikringspakkeordninger, hvor det enkelte forsikringsselskab sikrer sig maksimal overførsel via udligning på basis af minimalt bidrag til dette gensidige forsikringsselskab. Der vil med andre ord nemt kunne opstå pensionstænkning i forbindelse med ordningen. For at modvirke dette, bør der fastsættes normalvilkår angående sammensætning af ydelserne.

Hvis en sådan organisationssmodel ikke kan etableres og udtalelserne fra Assurandør-Societetet i første omgang er særdeles negative, så kunne man overveje, at invaliditetsforsikringen gøres obligatorisk og varetages af et statsligt selskab.